

Річний звіт студентського наукового гуртка
«Майстерність усного та письмового перекладу»
(вересень 2024 – квітень 2025)

Переклад – це особлива діяльність, яка дозволяє людям різних мов і культур розуміти одне одного. Він залежить від багатьох чинників – соціальних, психологічних, філософських та культурних – і його вивчення сприяє глибшому розумінню ролі перекладу у міжнародному спілкуванні. Якісний переклад сприяє розвитку дипломатичних, культурних, гуманітарних та економічних контактів у глобалізованому світі, що збільшує потребу у професійних перекладачах.

Науковий студентський гурток «Майстерність усного та письмового перекладу», який діє при кафедрі англійської філології гуманітарно-педагогічного факультету НУБіП України, об'єднує студентів, які прагнуть глибше вивчати переклад, його особливості та виклики, а також ефективні способи досягнення точного результату.

Минулого року робота гуртка була інтенсивною й плідною, зосередженою на вдосконаленні навичок усного та письмового перекладу серед студентів. Гурток став не лише джерелом теоретичних знань, а й платформою для їхнього практичного застосування. Упродовж року учасники формували перекладацьку базу, яка поєднувала теорію з практикою, що дозволяло їм набувати необхідних умінь і впевненості у своїх силах.

Хоча участь у гуртку є добровільною, він став особливо популярним серед студентів перших курсів різних спеціальностей, які прагнули не тільки вивчати іноземну мову у межах своєї спеціальності, а й глибше опанувати перекладацькі навички як іноземною, так і рідною мовами.

Учасники мали можливість ознайомитися з основами перекладу, його значенням у сучасному світі, видами та жанрами, а також історичним розвитком цієї діяльності. Детально вивчалися принципи усного послідовного та синхронного перекладу. Значну увагу приділяли перекладу художньої літератури, науково-популярних, публіцистичних текстів і матеріалів вузької спеціалізації в таких галузях, як комп'ютерні технології, право, економіка, облік та аудит.

Протягом року проводилися різноманітні заходи: заняття, майстер-класи, тренінги, практична робота з аудіо- та відеоматеріалами, а також аналіз культурних, технічних і нормативних текстів мовою оригіналу. Усі ці ініціативи сприяли розширенню світогляду учасників, розвитку їхніх комунікативних умінь і підвищенню мовної компетентності.

18 вересня 2024 року відбулося перше засідання у навчальному 2024/2025 році студентського наукового гуртка «Майстерність усного

та письмового перекладу». На засіданні, де головував Содель Олександр Сергійович, кандидат філологічних наук і старший викладач, усі присутні ознайомилися з планом роботи на 2024/2025 навчальний рік.

Упродовж розгляду організаційних питань було прийнято декілька фундаментальних рішень, у тому числі щодо формування організаційного комітету гуртка. Як наслідок, було обрано старостою гуртка Святослава Толстошеєва, а заступником його – Антона Залізняка, студентів другого курсу факультету інформаційних технологій.

Після розгляду першочергових питань керівник наукового гуртка пояснив значення і роль перекладу у сучасному світі, описав його жанри та види, а також ознайомив з основними поняттями й термінами. Потім учасники гуртка обговорили історичний розвиток перекладу, поділилися власними думками й аргументами, а також висловили своє бачення перспектив і актуальності перекладознавства. У ході жвавої дискусії були розглянуті всі питання, заплановані на перше засідання.

Засідання успішно досягло своєї головної мети: ознайомити учасників із планом роботи на майбутній навчальний рік, прийняти важливі рішення з організаційних питань і окреслити основні аспекти перекладознавства та його значення у сучасному світі. Активна участь студентів і широкий спектр висловлених думок продемонстрували їхній інтерес і залученість до наукових досліджень у цій сфері.

23 жовтня 2024 року відбулося друге (<https://nubip.edu.ua/node/154590>) засідання гуртка «Майстерність усного та письмового перекладу», присвячене усному послідовному перекладу, яке зібрало учасників, зацікавлених у розвитку своїх перекладацьких навичок. На цьому засіданні учасники дослідили ключові аспекти усного перекладу, його значущість у сучасному світі, а також розглянули різні труднощі, з якими можуть зіткнутися перекладачі під час роботи.

Однією з основних тем обговорення була важливість володіння навичками усного послідовного перекладу. Керівник гуртка підкреслив, що ці навички стають критично важливими в умовах глобалізації, де міжкультурна комунікація відіграє вирішальну роль. Уміння здійснювати якісний усний переклад дозволяє не тільки передавати інформацію точно, але й враховувати культурні нюанси, що може бути особливо важливим у таких сферах, як дипломатія, наукові дослідження, міжнародні відносини, туризм, а також у бізнесі.

Основною подією засідання став ефективний практикум, на якому студенти використовували аудіо- та відеозаписи для вдосконалення своїх навичок усного послідовного перекладу. Учасники активно тренувалися, намагаючись відтворити мовлення ораторів, аналізували власне мовлення та оцінювали адекватність своїх перекладів. Важливим елементом цього процесу стало спільне обговорення, де кожен учасник міг отримати зворотний зв'язок та поради від колег і досвідченого керівника гуртка.

Після практичної частини засідання було проведено дослідження, у рамках якого виявилися практичні аспекти виконання усного перекладу. Учасники обговорили можливі шляхи вдосконалення своїх навичок, зокрема, як розвивати слухову пам'ять, покращувати швидкість реагування, співпрацювати з особою, яку перекладають, і підвищувати впевненість у собі під час перекладу.

06 листопада відбулося третє (<https://nubip.edu.ua/node/156046>), заключне у першому семестрі засідання гуртка, присвячене темі усного синхронного перекладу. Учасники виявили значний інтерес до обговорення цієї актуальної теми. Керівник гуртка розглянув основні теоретичні та практичні аспекти синхронного перекладу, а учасники активно ділилися своїми думками й спостереженнями.

Під час засідання детально обговорювали переваги та труднощі синхронного перекладу. Члени гуртка аналізували, як цей вид перекладу забезпечує точність і збереження структури оригіналу, а також які фактори можуть ускладнити процес. Особливу увагу було приділено тренуванню швидкої обробки усної інформації, що включало практичні вправи для покращення ефективності та точності перекладу.

Практична частина засідання дала змогу учасникам застосувати набуті знання у реальних умовах: вони виконували синхронний переклад як індивідуально, так і в групах. Завершенням стала оцінка результатів, де аналізувалися помилки та час, витрачений на переклад і способи покращення швидкості і адекватності перекладу у професійних умовах. Це дозволило визначити напрямки для вдосконалення навичок.

Засідання виявилось змістовним і продуктивним, воно допомогло студентам краще зрозуміти особливості синхронного перекладу та поглибити свої знання й уміння у цьому аспекті перекладу як такого. Також відбулося підбиття підсумків роботи за семестр і короткий огляд актуальних тем на наступний семестр.

17 лютого відбулося перше засідання наукового гуртка «Майстерність усного та письмового перекладу» у новому семестрі. Цього разу студенти зосередили увагу на художньому письмовому перекладі та сучасних аспектах дубляжу фільмів.

Присутні обговорили труднощі перекладу художніх текстів, зокрема важливість передання стилістичних особливостей і емоційного забарвлення оригіналу. Особливу увагу приділили тому, як стиль впливає на переклад і які виклики виникають у цьому процесі.

Керівник гуртка ознайомив учасників із тонкощами українського дубляжу, демонструючи професійні приклади. Розглядалися такі елементи, як ліпсинг, адаптація до культурного контексту, акторська гра голосом і технічні нюанси дублювання.

Після теоретичної частини студенти взяли участь у практичному занятті: тренувались у перекладі аудіовізуальних матеріалів і спробували себе в ролі акторів дубляжу. Це дало змогу кожному проявити індивідуальний підхід до виконання завдань.

На завершення учасники отримали завдання з письмового художнього перекладу текстів відомих англомовних і україномовних авторів. Хоча час був обмежений, студенти виявили зацікавлення й вирішили завершити переклади вдома, аби продовжити роботу на наступному засіданні.

У світі мов і літератур, де культурна взаємодія є надзвичайно важливою, переклад відіграє роль мосту між різними народами та традиціями. У сучасних умовах стрімкого поширення інформації перекладачі стають ключовими фігурами, які забезпечують доступ до різноманітних текстів для широкої аудиторії. Саме тому засідання перекладацького гуртка – це не лише простір для обговорення виконаних завдань, а й платформа для навчання, аналізу та пошуку ефективних рішень у перекладацькій діяльності.

Так, 17 березня (<https://nubip.edu.ua/node/166740>) відбулося чергове засідання гуртка «Майстерність усного та письмового перекладу». Центральною темою зустрічі став розбір результатів письмового художнього перекладу, що вже розглядався на попередньому засіданні. Учасники ділилися власним досвідом, враженнями та обговорювали методи збереження стилістичної виразності та автентичності літературних текстів. Це сприяло розвитку їхніх професійних навичок і пошуку нових способів удосконалення перекладу.

Окрім того, члени гуртка ознайомилися з особливостями перекладу науково-популярної та публіцистичної літератури. Керівник гуртка пояснив основні поняття, принципи та труднощі, які виникають під час перекладу таких текстів, що дало змогу учасникам розширити свої професійні горизонти й вдосконалити специфічні навички.

Під час практичних занять учасники вчилися застосовувати перекладацькі трансформації, шукати шляхи досягнення адекватності перекладу, аналізували різні способи передання змісту та стилю оригінального тексту. Також вони обговорювали можливі труднощі й ділилися власними стратегіями їхнього подолання, спираючись на вже набутий досвід.

Фінальною частиною зустрічі став практикум, під час якого гуртківці працювали з реальними текстами науково-популярного та публіцистичного характеру. Вони застосовували раніше розглянуті теоретичні підходи, отримували зворотний зв'язок і мали змогу одразу закріпити нові знання на практиці.

Науковий студентський гурток «Майстерність усного та письмового перекладу» провів чергове засідання 7 квітня 2024 року (<https://nubip.edu.ua/node/166739>), присвячене актуальним питанням у сфері

перекладознавства. Цього разу керівник гуртка зосередив увагу учасників на особливостях перекладу науково-популярної та публіцистичної літератури.

Ключовою темою обговорення стали виклики, з якими стикаються перекладачі під час роботи з текстами науковців і публіцистів. Студенти мали змогу особисто долучитися до аналізу таких труднощів і на практиці попрацювати над їх вирішенням. Завдяки підтримці досвідченого керівника вони зосереджувалися на адекватному передаванні термінології та збереженні авторського стилю.

Наступною важливою темою засідання стало дослідження технічного та комп'ютерного перекладу. Учасники обговорили специфіку перекладу технічних текстів, зокрема програмної документації та технічних звітів. Було підкреслено необхідність досягнення максимальної точності й логічної цілісності у кінцевому варіанті перекладу, що є основною вимогою до технічного перекладача.

Також учасники приділили увагу деталям, пов'язаним із перекладом технічної літератури: необхідності опанування певної галузі знань, використанню спеціалізованих цифрових інструментів, а також правильному добору термінологічних еквівалентів.

Окремим блоком обговорення стало визначення перекладацького аналізу як базового етапу перекладацького процесу. Студенти активно дискутували щодо методів аналізу вихідного тексту, які дозволяють забезпечити точність, ясність і відповідність перекладу, особливо в умовах роботи з технічно складними матеріалами.

У завершальній частині засідання учасники перейшли до практики усного перекладу фрагментів відповідної літератури. Вони застосовували здобуті знання, нові методики та підходи, які були розглянуті протягом зустрічі. Попри ще невеликий досвід, складність текстів і обмежене знайомство з предметною сферою, студенти успішно впоралися із завданнями під фаховим керівництвом керівника гуртка.

На тлі значущості міжнародної комунікації, що зростає, переклад відіграє ключову роль у налагодженні ефективного міжкультурного діалогу. Позачергове засідання гуртка з усного та письмового перекладу, яке відбулося 14 квітня (<https://nubip.edu.ua/node/166741>), вкотре засвідчило важливість опанування цього необхідного та актуального фаху. Під керівництвом досвідченого викладача-практика учасники розглянули широкий спектр питань перекладу – від науково-популярних текстів до фінансової документації, закріплюючи теоретичні знання практикою.

Члени гуртка представили власні переклади текстів різного стилістичного та змістового характеру: наукових статей, публіцистичних матеріалів. У ході аналізу робіт було відзначено точність і якість перекладу, звернуто увагу на доречність лексики й відповідність мовного стилю. Жваві обговорення

стосувалися особливостей перекладу фахової термінології та складних висловів, що позитивно вплинуло на розвиток перекладацьких навичок учасників.

Особливий акцент зроблено на перекладі юридичних та економічних текстів, які потребують глибокого розуміння змісту та ретельного опрацювання термінології. Учасники проаналізували основні труднощі, пов'язані з такими перекладами, зосередившись на точному й чіткому передаванні інформації. Практичні завдання та обговорення конкретних прикладів дозволили заглибитися у специфіку цих напрямів перекладу.

Порівнюючи правові системи Англії, США та України, учасники детально розглянули подібності й відмінності в правових структурах, судових процедурах і законодавчих підходах. Це сприяло кращому розумінню контексту правових текстів та підвищенню якості їх перекладу.

Переклад контрактів і фінансових документів виявився особливо важливим напрямом, що вимагає не лише мовної компетентності, а й фахових знань. Практичні завдання з перекладу таких матеріалів дали можливість застосувати теоретичні знання на практиці, а також виявити напрями, які потребують подальшого професійного розвитку.

У межах засідання також було проведено оцінювання задоволеності учасників результатами роботи та визначено напрями для вдосконалення. Це дозволило краще зрозуміти потреби гуртківців і надати їм необхідну методичну підтримку.

На завершення засідання керівник гуртка разом з учасниками підбив підсумки проведеної роботи й окреслив перспективи подальшої діяльності. Було визначено пріоритети та заплановано конкретні кроки, що сприятимуть підвищенню ефективності навчання та досягненню цілей у новому навчальному році для всіх, хто прагне професійно зростати у сфері усного та письмового перекладу.

Діяльність наукового гуртка «Майстерність усного та письмового перекладу» свідчить про системний та всебічний підхід до формування професійних навичок майбутніх спеціалістів. Завдяки поєднанню теоретичних знань і практичних занять учасники не лише поглиблюють розуміння специфіки різних типів текстів, а й навчаються ефективно вирішувати перекладацькі завдання у складних мовних і культурних контекстах.

Регулярні засідання гуртка охоплюють широкий спектр тем – від художнього, публіцистичного та науково-популярного перекладу до технічного, юридичного й фінансового, що дає змогу студентам розширювати свої компетентності в різних напрямках. Обговорення реальних перекладацьких викликів, аналіз прикладів і практикум із професійних матеріалів забезпечують глибоке занурення в фахову діяльність.

Крім того, гурток виконує важливу роль у розвитку комунікативних і міжкультурних навичок, що є критично важливими у сучасному глобалізованому світі. Активна участь студентів, їхня ініціативність

і зацікавленість у самостійному вдосконаленні свідчать про високий рівень мотивації та готовність до професійного зростання.

Таким чином, гурток є не лише навчальним осередком, а й простором для творчості, обміну досвідом і формування перекладацької спільноти, здатної відповідати сучасним викликам мовної інтерпретації у різних сферах людської діяльності.

Звіт розглянуто та затверджено на засіданні кафедри англійської філології протокол № 11 від 06.06.2025 року

Секретар

Ірина РОЗГОН

Завідувач кафедри англійської філології

Людмила КЛИМЕНКО

Керівник гуртка

Олександр СОДЕЛЬ